

בית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים בעניינים מינהליים

ע"מ 1998/18

לפני :
כבוד המשנה לנשיאה ח' מלצר
כבוד השופט מ' מזוז
כבוד השופט י' אלרון

המערערים :
1. פרופ' יאיר אורון
2. עו"ד איתי מק

נ ג ד

המשיבים :
1. ראשת אגף הפיקוח על ייצוא ביטחוני
2. משרד הביטחון
3. הממונה על יישום חוק חופש המידע במשרד
הביטחון

ערעור על פסק דינו של בית המשפט העניינים מינהליים
בתל אביב-יפו מתאריך 11.02.2018 ב-עת"מ 30537-01-17
(כב' השופטת מ' אגמון-גונן)

תאריך הישיבה : י"ב בחשוון התשע"ט (21.10.2018)

בשם המערערים : עו"ד איתי מק

בשם המשיבים : עו"ד יונתן ברמן

פסק-דין

המשנה לנשיאה ח' מלצר:

1. העתירה נשוא ערעור זה היא גלגולו של הליך קודם, שנדון תחילה בידי בית המשפט לעניינים מינהליים (עת"מ 14-10-3767; להלן: העתירה הראשונה), ולאחר מכן, במסגרת ערעור שהוגש, אף נשמע בפני בית משפט זה (ע"מ 615/15; להלן: פסק הדין בערעור). במסגרת העתירה הראשונה, נדונה בקשת המערערים כאן למסירת מידע אודות הייצוא הביטחוני הישראלי בתקופת האירועים הקשים שהתחוללו ברואנדה בין החודשים: אפריל-יולי 1994 ואשר כללו לפי הנטען, מעשים של רצח עם.

2. המידע התבקש מכוח חוק חופש המידע, התשנ"ח-1998 (להלן: חוק חופש המידע, או החוק), ולנוכח האינטרס הציבורי ה"עצום", לשיטת המערערים בעתירה הראשונה, בחשיפת המידע. סופה של פרשה זו, בדחיית טענות המערערים, הן בערכאה המבררת, והן בערכאת הערעור, לאחר שנמצא כי המידע המבוקש חוסה תחת הוראות סעיף 9(א)(1) לחוק חופש המידע, שעניינו במידע שהרשות חייבת שלא למוסרו, נוכח חשש לפגיעה בביטחון ויחסי החוץ של מדינת ישראל. בית המשפט אף קבע כי אין בהוראות סעיף 17(ד) לחוק כדי לשנות ממסקנה זו, על אף שיקול הדעת הנתון מכוח סעיף זה בידי בית המשפט להורות על מסירת המידע, כאשר העניין הציבורי בגילוי אותו מידע, גובר על הטעם בחיסוי המידע.

3. לנוכח קביעות אלה – העתירה הראשונה נדחתה, כאמור. בסיומו של פסק הדין בערעור, שהוגש במסגרת אותה פרשה, נכתב כך:

"לאחר בחינת החומרים שהוצגו בפנינו על-ידי המשיבים במסגרת הדיון שקיימנו במעמד צד אחד כאמור, וההסברים שניתנו במענה לשאלות המותב, התרשמנו כי החלטת המשיבים התבססה על שיקולים ענייניים בלבד, ומצאנו כי בנסיבות העניין אין בחשיפת המידע המבוקש כדי לקדם את העניין הציבורי הנטען על ידי המערערים, במידה העדיפה והגוברת על הטעמים של פגיעה בביטחון המדינה וביחסי החוץ שלה".

4. המשכם של הדברים במידע שהגיע לידי המערער 2, בעקבות פניה שלו ליועץ המשפטי לממשלה (להלן: היועמ"ש) שנועדה להביא להעמדתם לדין של האחראים, לטענתו, לייצוא הביטחוני לרואנדה בתקופת רצח העם. המערערים טוענים כי במסגרת התשובה שניתנה להם מטעם היועמ"ש נמסר להם כי בתאריך מסוים בעבר, מנכ"ל משרד הביטחון הורה להקפיד את הייצוא הביטחוני מישראל לרואנדה (להלן: המידע).

5. מכוח מידע זה, המצוי עתה בידם, עתרו המערערים שוב לבית המשפט לעניינים מינהליים בתל אביב-יפו בבקשה לגלות להם ולהעמיד לרשותם כל מסמך, או תיעוד של החלטת מנכ"ל משרד הביטחון האמורה, וכל מסמך הכרוך בקבלת החלטה זו (להלן: העתירה השנייה).

6. לאחר שמיעת טענות באי-כוח הצדדים בעתירה השנייה, קיום דיון במעמד צד אחד שם ועיון בחומר חסוי – ניתן בעניין, בתאריך 11.02.2018, פסק דינו של בית

המשפט לעניינים מינהליים (עת"מ 30537-01-17; כב' השופטת מ' אגמון-גונן). פסק הדין, כפי שנתפרסם, ניתן ללא נימוקים, ובגדרו העתירה השנייה נדחתה.

7. מכאן הערעור שבפנינו.

טענות הצדדים בערעור

8. במסגרת הערעור, המערערים שבים וטוענים את עיקרי טענותיהם, כפי שאלה הועלו בגדר העתירה הראשונה, ובמהלך ההתדיינות לפני בית המשפט לעניינים מינהליים בהליך זה. לשיטתם, מסירת המידע בדבר החלטת מנכ"ל משרד הביטחון מלמדת על נכונות המשיבים להכיר בכך שאין המידע האמור חורג מגדר האינפורמציה שעל רשויות השלטון להביאה לידיעת הציבור, מה גם שהגילוי מוצדק עתה לנוכח חלוף הזמן שעבר למן קבלת החלטה זו.

לאור האמור, המערערים סבורים כי נקודת האיזון השתנתה, וכעת אין כל מניעה להביא לעיונם ולידיעת הציבור את כל המסמכים הנוגעים להחלטה הנ"ל.

9. המשיבים סבורים מנגד כי דין הערעור להידחות, כפי שהוחלט לגבי מכלול המידע הנוגע לייצוא הנשק לרואנדה (עניין אשר נדון במסגרת העתירה הראשונה), וכפי שקבע בית המשפט לעניינים מינהליים בעתירה השנייה, שנסובה על החלטת מנכ"ל משרד הביטחון. עמדת המשיבים נשענת על הטענה כי מסירת המידע המבוקש מעוררת חשש ממשי, בוודאות קרובה, לפגיעה בביטחון המדינה וביחסי החוץ שלה, ומשכך המערערים אינם זכאים לקבל את המידע האמור, בהתאם להוראות סעיף 9(א)(1) לחוק.

יתר על כן – המשיבים הסבירו כי גילוי המידע מקורו בתקלה שנפלה במשלוח הפרפרזה שנמסרה למערערים, ואין להוסיף עוד על שגגה זו.

המשיבים תמכו בפנינו גישתם בחומר מסווג שהובא לעיוננו, בהסכמת המערערים, בדלתיים סגורות ובמעמד צד אחד.

הכרעה

10. לאחר דיון במעמד באי-כוח הצדדים ובעקבות עיון בחומר החסוי במעמד צד אחד בלבד ובדלתיים סגורות – נחה דעתנו כי דין הערעור להידחות.

11. סעיף 9(א) לחוק חופש המידע מונה את המקרים שלגביהם הרשות נדרשת שלא למסור סוגי מידע שונים, וביניהם, בתת-סעיף 9(א)(1), כלולים, בין היתר: שיקולים הנוגעים לפגיעה בביטחון המדינה ויחסי החוץ. לצד סעיף זה, סעיף 17(ד) לחוק קובע כי החלטת הרשות שלא למסור מידע כאמור, נתונה לביקורת שיפוטית, והוא מורה כהאי ליסנא:

”על אף הוראות סעיף 9, רשאי בית המשפט להורות על מתן מידע מבוקש, כולו או חלקו ובתנאים שיקבע, אם לדעתו הענין הציבורי בגילוי המידע, עדיף וגובר על הטעם לדחיית הבקשה, ובלבד שגילוי המידע אינו אסור על פי דין”.

בגדרו של סעיף זה, על בית המשפט לבחון, לפיכך, בראש ובראשונה, האם סירובה של הרשות לגילוי המידע חוסה תחת אחד מן החריגים המנויים בסעיף 9 לחוק. במקביל נתונה בידי בית המשפט הסמכות להפעיל שיקול דעת בקשר לעוצמת העניין הציבורי שמעוררת הבקשה, ולאחר שקילה ואיזון בין האינטרסים הרלבנטיים השונים – בכוחו של בית המשפט להורות, במידת הצורך, על גילוי המידע (השוו: ע”ם 398/07 התנועה לחופש המידע נ’ מדינת ישראל, פ”ד סג(1) 284 (2008)).

12. בנסיבות העניין, לאחר בדיקת החומר החסוי שהוצג בפנינו, ושקילת טענות באי-כוח הצדדים, נחה דעתנו כי המידע שהמערערים מבקשים לקבל לידיהם חוסה תחת סעיף 9(א)(1) להוראות החוק, וכי ההחלטה שלא למסור להם את המידע המבוקש התבססה על שיקולים ענייניים, בכללם: טעמי ביטחון ויחסי חוץ, ואין להתערב בה. קיים אמנם עניין ציבורי מסוים בגילוי המידע המבוקש, ואולם זה בא למעשה לידי ביטוי ומיצוי בגילוי שהדבר נעשה על-פי החלטת מנכ”ל משרד הביטחון (כאן מן החובה להעיר כי אלמלא התקלה שאירעה בשחרור המידע האמור – יתכן שגם עניין זה היה נותר חסוי, ואולם אין אנו קובעים מסמרות בנושא, שכן את שנעשה ממילא אין להשיב). יחד עם זאת, השיקולים שבאים בגדר סעיף 9(א)(1) לחוק, כפי שאלה עולים מהחומר שהוצג לנו – עדיפים במקרה הנתון, על אינטרס הגילוי הנוסף המבוקש, ומטים את הכף לעבר אי-גילוי המידע.

13. בשולי הדברים נוסיף כי בתאריך 18.11.2018 המערערים הגישו “בקשה לביטול העלמת תיק ע”מ 1998/18 מהציבור”. בהקשר זה יש להבהיר, כי אי-פרסום

ההליך, פרוטוקול הדיון, וההחלטות שניתנו, נעשה באופן זמני בלבד לנוכח החומר החסוי שנמצא בתיק וקיום הדיון בדלתיים סגורות, והכל עד למתן החלטה אחרת.

עתה, משהעיון הסתיים, אנו מורים איפוא על פרסום פסק דין זה, וכן מתירים לצדדים את העיון בפרוטוקול שנערך בעת הדיון שהתקיים במעמד הצדדים. יחד עם זאת, החומר הסודי אותו בחנו וכן מהלך הדיון שהתקיים במעמד צד אחד בדלתיים סגורות – יישארו חסויים, ופרסומם יהיה אסור.

14. נוכח כל האמור לעיל – הערעור נדחה. בנסיבות – איננו עושים צו להוצאות.

ניתן היום, כ"א בכסלו התשע"ט (29.11.2018).

ש ו פ ט

ש ו פ ט

המשנה לנשיאה